

16.6.5 Mug: vervelende bug

Aan de oever van Loch Ness heb ik destijds maar één nacht gekampeerd, voldoende om vast te stellen dat er monsterlijk veel muggen waren.

Larven leven in stilstaand water, zoals vijvers en regentonnen.

Na de winter leggen de (vorig jaar) bevruchte wijfjes eitjes op het water. Na 7- 10 dagen komen er larven uit. Na 1- 2 weken verpoppen de larven. Na nog eens 1 - 2 weken zijn ze volwassen. Later in het jaar wordt in de lucht, al vliegend, gepaard door de jonge wijfjes en mannetjes. Alleen de bevruchte wijfjes overwinteren.

Muggen leven van nectar. De vrouwtjes zuigen menselijk bloed tijdens de aanmaak van de eitjes. De vrouwtjesmug leeft gemiddeld twee tot drie weken. Om de drie dagen legt ze eitjes. Daarvoor moet ze een keer haar maag volzuigen met bloed. Daarom blijft een mug ook terugkomen tot ze voldoende bloed heeft. De jeukende bultjes lijken op netelroos.

Bijtende muggen kunnen veel schade aanrichten door ziekten die ze kunnen verspreiden, zoals de beruchte West-Nijlziekte of malaria (in de tropen). Malaria: Italiaanse mala en aria: slechte lucht, die volgens de toenmalige artsen de oorzaak van de ziekte was.

Er leven ongeveer 30 verschillende steekmuggen in Nederland en België. Ze hebben een gewicht van 2,5 mg en een topsnelheid van twee kilometer per uur.

Muggen hebben 47 tanden met scherpe hoeken die helpen door de huid heen te komen en zo de steeksnuit in te brengen die bestaat uit een holle buis met daarin zes flexibele naalden met verschillende functies (steken, openen, zuigen, antistollingsstoffen toedienen).

Een mug is na ca. 3 minuten klaar met eten en dat is dan voldoende om ruim 200 eitjes te voeden.

Zoogdieren die met hun staart zwiepen kunnen door de veroorzaakte luchtstroom meer dan 50% van naderende muggen rechtsomkeer doen maken.

Muggen komen niet op licht af. Ze worden aangetrokken door onze warmte, kooldioxide en lichaamsgeur (via adem en zweet: o.a. octenol (📖 paddenstoelenalcohol) die ook bij het snijden van zwammen vrijkomt), melkzuur, ammonium, kooldioxide en vetzuur zijn lekkere luchtjes voor muggen. Iedereen heeft die stoffen van nature op zijn huid. Het eten van biergist zou onze geur voor muggen onaantrekkelijk maken, en voor de mens niet merkbaar zijn.

Muggen vinden gewervelde dieren door koolstofdioxide, lichaamswarmte, vochtigheid en visueel contrast. Wat niet bekend was, is hoe ze hun favoriete gastheer, de mens, onderscheiden van andere dieren.

Maar de geurstoffen die voor de muggen belangrijk zijn, komen van talg. Die olieachtige stof wordt door onze haarfollikels afgescheiden en speelt een rol in de bescherming van onze huid.

Je kan hun reukorganen in de war brengen of blokkeren met geurstoffen zoals citronella of DEET (📖: zit in muggenstekkers en -sticks). Antimuggenmiddelen met 23,8 procent

DEET beschermen tot vijf uur lang tegen muggen, terwijl een natuurlijk middel slechts 20 minuten bescherming biedt.

Lavendelolie zou kunnen helpen. Citronella werkt wel, maar kort (circa 15 minuten).

Muggen zijn na een paar uur gewend aan de citroenlucht. Vanaf dat moment kunnen ze je weer prikken.

De Centers for Disease Control and Prevention bevestigen dat citroen-eucalyptus olie even effectief is als DEET om muggen af te stoten. De citroen eucalyptus (*Eucalyptus citriodora* of *Corymbia citriodora*) is een 50 meter hoge boom in het noordoosten van Australië.

Citroen eucalyptusolie wordt gewonnen uit de bladeren en twijgen. P-menthaan-3,8-diol (PMD) is de synthetische versie met pesticide.

Steekmuggen overleven winters zelfs nog bij -30 graden Celsius, in een soort winterslaap, dus vb. ook in Finland en Siberië. Ze stoten overtollig water uit, waardoor hun lichaamsvocht een dikker, vorstbestendiger papje wordt.

Klimaatopwarming zorgt ervoor dat vanaf 2000 steeds vaker en meer exotische muggen hier kunnen overleven. Sinds 2017 loopt het MEMO-project ('Monitoring van Exotische Steekmuggen in België. Je kan meldingen doen en de situatie volgen via <https://www.itg.be/N/memo-muggenmonitoring> Institute of Tropical Medicine (A'pen, be). En voor nl via Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit:

<https://www.nvwa.nl/onderwerpen/muggen-knuten-en-teken/vondsten>

Krantenkop zomer 2021: Drukte bij huisartsen door muggenbeten: 'Exotische muggen met gif dat ons lichaam niet kent'

Geregelde gasten: *Aedes albopictus* (Aziatische tijgermug die, als ze besmet is, virusziektes als dengue en zika kan overdragen.), *Aedes japonicus* (Aziatische bosmug, niet meer geregistreerd in de Flevopolder omdat er al te veel zijn), *Aedes koreicus*, *Anopheles pharoensis*, denguemug of gelekoortsmug (*Aedes aegypti*), *Aedes flavopictus*. Metromug *Culex molestus* zou sinds de mens ook ondergronds ging, een aangepaste variant zijn van *Culex pipiens*.

Knijten of knutten (📖 Ceratopogonidae) zijn zeer kleine (1 tot 4 millimeter) steekmugjes die ons vooral 's avonds als het windstil is, in de buurt van water en slik meer jeuk kunnen bezorgen dan gewone muggen. Ook bij vee zorgen ze voor last, jeuk en ziekten. Uitroeien is zeker een slecht idee, want een mannetjesknijt zorgt ook voor de bestuiving van de cacaofoon! 'Ik snap er geen knijt van' (= niet het minste).

♪ *Waarom heeft Noah die twee muggen niet doodgemaakt?*

Muggenlotion

Meng 1/2 liter alcohol 96% met 100 gram kruidnagels. Laat dit enkele dagen trekken en schud de fles geregeld. Verwijder de kruidnagels en voeg 100 ml olie (amandel-, sesam-, ...) toe om een lotion te maken.

Tocht of een ventilator helpen. Muggen kunnen niet tegen de sterke luchtstroom op en waaien dus letterlijk weg.

Of hang een muskietennet over je bed.

Wrijf met een zuringblaadje op de muggenbeet. Of doe er een papje van bakpoeder met een klein beetje water op.

Een uitstekend middel tegen muggen? Spinnen. Het zijn gespecialiseerde muggen (en vliegen)vangers. Dus misschien wat minder stofzuigen en vegen.

Een uitstekend middel tegen jeuk? Werken. Probeer het maar. Als je druk bezig bent voel je geen jeuk. Als je gaat zitten niks daarentegen...

♪ *'We kunnen de olifant uitroeien, de dolfijn en de walvis. Maar we blijven zitten met muggen.'* Levi Weemoedt